

Єдиному податку притаманні загальні юридичні ознаки, властиві будь-якому податку, але деякі з ознак, такі як обов'язковість, адресність до бюджету, національний характер, безвідплатність, мають особливий прояв при сплаті єдиного податку. Це пов'язано з тим, що даний податок наділений специфічними ознаками, даний податок належить до місцевих податків [4].

Застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності надає суб'єкту малого підприємництва низку переваг:

- спрощення процедури і порядку реєстрації платника податку (суб'єкти малого підприємництва можуть перейти на сплату єдиного податку як з початку року, так і з початку будь-якого кварталу);

- значно спрощуються розрахунки, пов'язані з визначенням сум податків;

- надається право вибору сплати ПДВ, проте, поряд з перевагами спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва, існують і певні вади, що стримують розвиток малого підприємництва в Україні, зокрема: – обмеження обсягів виручки суб'єктів малого бізнесу, які дають право використовувати спрощену систему оподаткування [4, с. 184].

Отже, розглянувши переваги спрощеної системи оподаткування, можна зробити висновок, що платникам стало простіше і легше сплачувати податок, до місцевих бюджетів збільшилися надходження коштів, знизилася дискримінація дрібних підприємств. Проте ця система має і свої недоліки, а саме: багато підприємців змушені були піти з офіційного ринку до «тіньового», спосіб вимірювання податкового навантаження може стати надмірним для деяких підприємців, що негативно впливає на ефективність спрощеної системи оподаткування.

Список використаних джерел

1. Синчак В. П. Ставки єдиного податку як елементи спрощеної системи оподаткування в податковому регулюванні розвитку малого підприємництва України / В. П. Синчак // Економіка суб'єктів господарювання. – Наука й економіка. – 2015. - № 1 (37). – С. 91- 98.

2. Мединська Т. В. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навчально-практичний посібник / Т. В. Мединська, О. М. Чабанюк. - К. : Алерта, 2017. – 241 с.

3. Податковий кодекс України: чинне законодавство зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovi-zmini-2015/zastosuvannya-sproshchenoi-sistemi/>.

4. Аністратенко Ю. І. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: переваги та недоліки / Ю. І. Аністратенко // Фінансове право. - 2013. – С. 180-184.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

*Зварич М. П., магістр,
спеціальність “Облік і оподаткування”*

Науковий керівник: к.е.н., доц. Мельник Н. Б.

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”

Вибір системи оподаткування є початковим завданням при створенні кожного суб'єкта підприємницької діяльності з метою ведення ефективної господарської діяльності, оптимізації податкових платежів та отримання економічної вигоди.

На даний момент в Україні чинним законодавством закріплені загальна система оподаткування та спеціальні податкові режими (спрощена система оподаткування), вибір яких доступний як юридичним, так і фізичним особам-підприємцям.

Спеціальний податковий режим – це система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів [1].

Законодавчою основою ведення малого бізнесу та застосування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності в Україні є:

- Податковий кодекс України [1];
- Закон України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні” [2];
- Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [3];
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва” [4].

Спеціальні податкові режими встановлюються та застосовуються у випадках і порядку, визначених виключно Податковим кодексом. Крім того, він передбачає особливий порядок визначення елементів податку та збору, звільнення від сплати окремих податків та зборів.

Для суб'єктів підприємницької діяльності, які можуть застосовувати спеціальний податковий режим, діють визначені розділом XIV Податкового кодексу обмеження та відповідні умови для його застосування, а саме: юридичні особи та фізичні особи-підприємці на спрощеній системі оподаткування мають деякі обмеження у видах діяльності (обмін валюти, реалізацію дорогоцінних металів і каменів, діяльність у сфері фінансового посередництва тощо), кількості працівників і доходу таких суб'єктів підприємницької діяльності [1].

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності є інструментом надання субсидій частині виробників товарів та послуг. В економічній теорії субсидія означає будь-яку фінансову або іншу допомогу, яку держава надає суб'єктам господарювання або їх групам на вибірковій основі. Спрощена система оподаткування в Україні є способом надання такої допомоги. По-перше, одним із компонентів системи є зменшення вимог до обліку та звітності, що зменшує адміністративні витрати тих суб'єктів господарювання, які застосовують систему спрощеного оподаткування. По-друге, система спрощеного оподаткування дозволяє зменшувати обсяг податків, який сплачують суб'єкти господарювання [5].

Перевагами спрощеної системи оподаткування для юридичних та фізичних осіб-підприємців є:

1. Простота нарахування єдиного податку.
2. Спрощене ведення обліку і відносна простота заповнення звітності [4].
3. Звільнення від сплати платником єдиного податку низки податків і обов'язкових платежів.
4. Можливість не використовувати реєстратори розрахункових операцій (окрім для 1-ї групи – реалізації технічно складних побутових товарів, які

підлягають гарантійному ремонту; для 2-ї та 3-ї – якщо обсяг доходу протягом календарного року не перевищує 1 000 000 гривень).

5. Можливість бути платником ПДВ за власним бажанням (3-я група – підприємці, які застосовують ставку єдиного податку 5%, можуть добровільно зареєструватися платниками ПДВ і перейти на сплату єдиного податку за ставкою 3%) [1].

Недоліками спрощеної системи оподаткування є:

1. Обмеження у видах діяльності, обсязі доходу і кількості працівників.

2. Відсутність можливості добровільної реєстрації платником ПДВ у фізичних осіб-підприємців.

3. Негативні нюанси роботи фізичних осіб-підприємців з юридичними особами на загальній системі (платники єдиного податку 2-ї групи мають право продавати товари юридичним особам на загальній системі, але надавати послуги тільки платникам єдиного податку та/або населенню, а також здійснювати виробництво, продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, тому складність і трудомісткість відстеження не тільки системи оподаткування, а й групи платника провокує підприємство шукати контрагентів із “загальним” статусом).

4. Обов’язкова сплата ЄСВ у мінімальному розмірі для 1-ї (в межах до 10% прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня звітного року з розрахунку на місяць) та 2-ї (в межах до 20% мінімальної заробітної плати з розрахунку на місяць, установленої на 1 січня звітного року) груп платників єдиного податку незалежно від результату діяльності. При цьому сплата мінімального ЄСВ платниками 3-ї групи, як і сам податок, є для них перевагою порівняно з системою оплати ЄСВ фізичних осіб-підприємців на загальній системі оподаткування.

5. Платники єдиного податку 1-ї – 3-ї групи повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій) [1].

Сьогодні спрощена система оподаткування, обліку та звітності є основним інструментом підтримки малого бізнесу в Україні. За роки існування в Україні вона продемонструвала свою важливість не лише як фіскальний інструмент, а також як засіб збереження соціальної стабільності і стимул розвитку підприємництва. Переваги та недоліки системи є предметом активного обговорення в контексті підготовки податкової реформи, що визначена як один із пріоритетних напрямків економічного реформування в країні.

Оцінюючи недоліки та недосконалість чинної системи оподаткування суб’єктів малого підприємництва, на наш погляд, представникам влади необхідно доопрацювати положення Податкового кодексу України, в якому доцільно усунути перепони на шляху розвитку та співпраці різних за розмірами підприємств задля динамічності та розвитку не лише суб’єктів малого підприємництва, але й економіки загалом. На сьогодні, незважаючи на певні недоліки, спрощена система оподаткування не має в Україні ефективнішої альтернативи, тому, на наш погляд, залишиться актуальною протягом

найближчого десятиріччя.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Закон України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні” від 22 березня 2012 № 4618-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
3. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва” від 25 лютого 2000 № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
5. Спрощена система оподаткування в Україні: оцінка в контексті сучасних реалій / О. Бетлій, І. Бураковський, К. Кравчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ier.com.ua/files/publications/Books/SSO_IER.pdf.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

*Кравцова О. В., бакалавр,
Браточенко О. О., бакалавр,
напрямок підготовки «Фінанси і кредит»
Науковий керівник: к.е.н., доц. Західна О. Р.
Львівський національний університет ім. Івана Франка*

У сучасних умовах найбільш ефективним інструментом управління економікою в процесах децентралізації є питання використання місцевих бюджетів як базового елемента фінансового забезпечення повноважень державних та місцевих органів влади у процесі виконання конституційних завдань. Оскільки у розпорядженні місцевого самоврядування перебувають усі фінансові ресурси, які зосереджені у місцевих бюджетах, особливості їх формування та використання є актуальними у сьогоднішній день.

Аналізу та дослідженню організації місцевих бюджетів до та в умовах децентралізації присвячено багато наукових праць таких українських та зарубіжних науковців як Н. Бикадорова, Г. Возняк, О. Кириленко, І. Луніна, М. Мельник, А. Пелехатий, В. Федосов, В. Христинка та інші.

Варто згадати, що перший етап щодо реалізації бюджетної децентралізації відбувся у 2015 році: були прийняті зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України, які стосувалися передачі органам місцевого самоврядування додаткових бюджетних повноважень і закріплення стабільних джерел доходів для їх реалізації.

Дані зміни стосувались, зокрема, збільшення прав органів місцевого самоврядування, надання їм самостійності в питаннях, що стосуються наповнення відповідних бюджетів, що належать до їх компетенції, і здійснення видаткових повноважень.